

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу
ЛЮ МІНСЮАНЬ

МІСЬКИЙ ПЕЙЗАЖ У КИТАЙСЬКОМУ ЖИВОПИСІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

представлену на здобуття ступеня доктора філософії

Галузь знань 02 – «Культура і мистецтво»,

Спеціальність – 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

Актуальність теми дисертації не викликає заперечень. Останні десятиліття відбуваються плідні творчі контакти між художньою спільнотою України та КНР. З боку КНР є велика зацікавленість українською мистецькою освітою, що підтверджує велика кількість китайських студентів та аспірантів в українських мистецьких вишах. Творчій доробок сучасних китайських живописців є надцікавим, бо він є прикладом поєднання сучасних досягнень європейського живопису та китайського традиційного мистецтва, китайського «художнього бачення».

Оцінка обґрунтованості наукових результатів дисертації, їх достовірності та новизни. Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження полягає в наступному: вперше введено до наукового обігу китайську фахову наукову літературу з проблематики дослідження, велике коло китайських художників-пейзажистів; узагальнено жанровий та видовий генезис міського пейзажу як окремого жанру в історичному та сучасному контекстах китайського живопису з урахуванням художньої мови гохуа і сіянхуа та їх перетину; виявлено основні етапи та закономірності розвитку міського пейзажу в образотворчому мистецтві Китаю другої половини ХХ – початку ХХІ ст.; узагальнено структуру жанрового тематичного репертуару міського пейзажу в мистецтві другої половини ХХ – початку ХХІ ст., визначено його характерні теми, образні риси, техніки виконання; типологізовано домінуючі образно-стилістичні тенденції в розвитку жанру міського пейзажу кінця ХІХ – початку ХХІ ст.

Дисертація виконана відповідно до планів роботи кафедри теорії та історії мистецтв та кафедри монументального живопису Харківської державної

академії дизайну і мистецтв та науковій темі ХДАДМ «Сучасне українське мистецтвознавство в контексті Схід-Захід» (затверджена рішенням Наукової ради ХДАДМ від 04.02.2022 р., протокол № 4) під керівництвом професора, кандидата мистецтвознавства, завідувача кафедри монументального живопису Євгена Олександровича Котляра.

Отже, в дисертаційній роботі поставлене наукове завдання аналізу основних тенденцій в образно-стильовому розвитку міського пейзажу в китайському живописі другої половини ХХ – початку ХХІ ст. виконано повністю, здобувач повною мірою оволодів методологією наукової діяльності.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність та дотримання принципів академічної доброчесності. За своїм змістом дисертаційна робота здобувача Лю Мінсюань повністю відповідає напрямам досліджень відповідно до освітньо-наукової програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, галузі знань 02 Культура і мистецтво, СВО: доктор філософії, Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Дисертаційна робота є завершеною науковою працею і свідчить про наявність особистого внеску здобувача у мистецтвознавство.

Розглянувши звіт подібності за результатами перевірки дисертаційної роботи на текстові співпадіння, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Лю Мінсюань є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів фальсифікації, компіляції, фабрикації, плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають належні посилання на відповідне джерело.

Мова та стиль викладення результатів. Дисертаційна робота написана українською мовою. Логічно та послідовно розкривається проблематика дослідження, авторка демонструє гарне володіння науковою термінологією та приємний стиль викладення матеріалу.

Дисертація складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку літератури та додатків. Загальний обсяг дисертації 258 сторінок, з них 157 сторінок основного тексту.

У вступі авторкою дослідження викладені основні положення дисертації. Мета дослідження сформульована чітко та зрозуміло. Як свідчить викладений у трьох розділах текст роботи, мета досягнута, задекларовані згідно мети

завдання розкриті. Текст дисертації та зроблені висновки доводять зазначені у вступі позиції наукової новизни дослідження: зібраний та систематизований матеріал є малознаним і комплексно раніше не висвітлювався.

У першому розділі дисертантка аналізує літературні джерела, окреслює джерельну базу, характеризує застосовані методи дослідження. В цілому, структура розділу та викладений матеріал не викликають зауважень, демонструє добру обізнаність автора з історіографічними, мистецтвознавчими та біографічними матеріалами.

Аналіз опрацьованої літератури дав змогу авторці довести, що міській пейзаж для Китаю є набутою традицією, яка була засвоєна із європейського мистецького досвіду (у рамках т.зв. сіянхуа), але на сучасному етапі досліджень головне завдання науковців пов'язане із проблематикою унормування базового поняттєво-термінологічного апарату історії мистецтва, в приналежності саме до Китайського живопису. Авторка доводить відсутність систематизації матеріалів пов'язаних з китайським міським пейзажем.

Також, аналіз літератури свідчить про недостатню ступінь розробленості важливих питань китайського міського пейзажу як в українському так і в китайському мистецтвознавстві.

У другому розділі продемонстровано трансформацію образу міста від традиційного мистецтва Китаю до мистецьких здобутків ХХ ст. Авторка вдало систематизує наявний матеріал, виокремлює етапи трансформації. В розділі зазначено, що розвиток жанру міського пейзажу пов'язаний із загальною еволюцією китайської культурної традиції та її образотворчих форм. Китайський міській пейзаж є, скоріше, спробою накласти шаблон європейської моделі на китайський мистецький ґрунт. Наголошено, що міський пейзаж є результатом еволюції традиційних жанрів, які в різні періоди часу проходили етапи внутрішнього симбіозу і трансформації. Авторка доводить, що з точки зору європейської художньої традиції, міський пейзаж у китайському мистецтві є жанром, який сформувався достатньо пізно – у мистецтві ХХ ст. внутрішня логіка розвитку образотворчого мистецтва Китаю спиралася на власну культурно-історичну основу. Нове китайське мистецтво 1980-х років поступово відкрило міську тематику для міжвидових та міжжанрових пошуків.

У третьому розділі проаналізована творчість китайських пейзажистів ХХ–ХХІ століття. Наголошено на полістилістичному характері китайського живопису та зацікавленості китайських майстрів імпресіонізмом.

Дисертаційна робота оформлена відповідно до вимог наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Оприлюднення результатів дисертаційної роботи.

Наукові результати дисертації висвітлені у 10 наукових публікаціях здобувача, серед яких: 4 статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України.

Також результати дисертації були апробовані на 6 наукових фахових конференціях.

Наукові результати, які описані в дисертаційній роботі, повністю висвітлені у наукових публікаціях здобувача, принципи академічної доброчесності дотримано.

Недоліки та зауваження до дисертаційної роботи.

В цілому дисертація справляє приємне враження, але є деякі незначні не доопрацювання:

1. Так, на сторінці 85 вказано: «Китайські вчені припускають що зазначена риса також є елементом гри художників із контрастами природного та міського ландшафтів...». Виникає питання які саме «китайські вчені» маються на увазі;

2. На сторінці 147 ім'я китайського живописця вказано то як Чень Цзюнде то як Чень Дзюнде.

Також є зауваження рекомендаційного характеру:

1. На думку рецензента, було б доречно більш детально визначити впливи європейських художніх осередків на китайських художників, що навчалися у Європі. Як саме був трансформований європейський досвід; наскільки відчувається вплив конкретної школи;

2. Також, було б цікаво висвітлити творчий доробок випускників українських мистецьких вишів.

Вважаю, що висловлені зауваження не є визначальними і не зменшують загальну наукову новизну та практичну значимість результатів та не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Висновок про дисертаційну роботу.

Вважаю, що дисертаційна робота здобувача ступеня доктора філософії ЛЮ МІНСЮАНЬ на тему «МІСЬКИЙ ПЕЙЗАЖ У КИТАЙСЬКОМУ ЖИВОПИСІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ.» виконана на

високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є закінченим науковим дослідженням, сукупність теоретичних та практичних результатів якого розв'язує наукове завдання, що має істотне значення для українського та китайського мистецтвознавства. Дисертаційна робота за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, що передбачені в п. 6 – 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Здобувач ЛЮ МІНСЮАНЬ заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 02 – «Культура і мистецтво», Спеціальність – 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Рецензент:

кандидат мистецтвознавства, доцент,
зав. кафедрою реставрації та
експертизи творів мистецтва
Харківської державної академії
дизайну і мистецтв

Вячеслав ШУЛІКА

М.П.

« 5 » лютого 2024 року

